

Seierherrenes arvesynd tynger verdensfreden

Vest-Berlins borgermester Otto S u h r og flere andre av byens ledende menn har sendt ut en appell til verdens folk om å gi Berlin frihet og selvbestemmelsesrett og dermed trygge freden.

Tysklands splittelse er en konstant fare for verdensfreden, heter det i erklæringen. Løsningen av det tyske problem må ikke utsettes i det uendelige. Folket i Berlin vil ikke akseptere resultatet av Genf-forhandlingene. Vilkarlige grenser har ingen realitet i det tyske folks hjerter, heter det som svar på Molotovs krav om at vestmaktene må avfinne seg med at det består to tyske stater.

Et 50-års minne

69 264 stemte for republikk i 1905

Det er helt forkastelig å late som om alt var sol og sommer da vår statsforfatning var i smeltedigelen etter 7. juni-vedtaket 1905

Det var bredde over den republikanske aksjon allerede dengang. Under oppropet til velgerne om å stemme for republikk, sto mange landskjente menn (kvinnene hadde ikke stemmerett ennå).

til trots for en rekke halvveis fullbyrdede operasjoner bak ryggen på vårt folk

Der støtte en på navnene på to forhenværende statsministre, Johannes Steen og Otto Blehr, og senere statsminister Gunnar Knudsen.

Forhenværende og senere statsråder møter vi også: Johan Castberg, postmester Schøning, Wollert Konow (H), Bryggesaa, Ivar Tveiten, Georg Stang, Lars Abrahamson, Foosnæs, O. Laake, Karl Seip, Oddmund Vik og A.

T. Omholt, som hadde vært redaktør for Dagbladet og en tid Venstres generalsekretær.

Blant pressefolkene var Olav Eide og Finn B. Henriksen, Bergens Tidende, Rasmus Steinsvik og Klaus Sletten, Den 17de Mai, Oslo, Andreas Hansson, Risør, Lars Holst, Dagbladet, Harald Kristoffersen, Varden, Skien, Haakon Løken, Nidaros, Johs. Lavik, Bergen, Nils Skaar, Nord-

heimsund, P. Velde, Fredrikstad Dagbladet, som nå var Blehrs organ med Lars Holst som redaktør, gikk også inn for Norge som republikk.

Blant mange andre kjente menn var disse med:

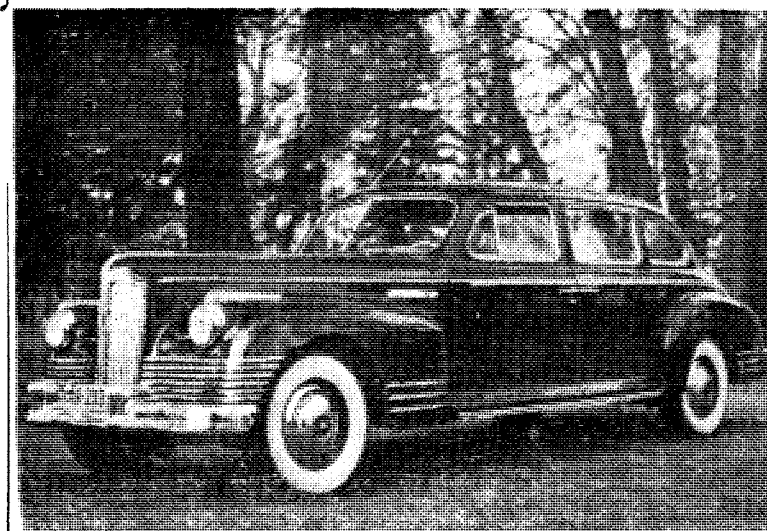
Johan Anker, Stian Bech, stadsfysikus Bentzen, overlege Cappelen, K. F. Dahl, Normann Eng, Lars Eskeland, O. Five, Emil Frøen, Arne Garborg overlærer Geelmuyden, N. Gjelsvik, Idar Handagard, Gunnar Heiberg, Gustav Heiberg, Rasmus Hansson, Joh. Hirsch, rektor Horst, Anders Hovden, Marius Hægstad, Magnus Hydle, tannle-

Fortsettes inne i bladet.

Bil-gaven fra Sovjet

tvinger både statsminister og handelsminister til ettertanke

Kostbart å motta presanger i det moderne Norge

Innen dette nr. av bladet reker fram til leserne håper vi at Gerhardsen har kunnet fortelle Stortinget om sine resultater i Moskva. Det vesentligste som forelå inntil tirsdag (da F. og L. gikk i trykken) var at han og handelsministeren under sitt besøk i Kreml ble oppvartet med hver sin råflotte 8-seters Zim som gave. Vognene har 90 HK's motor

og sluker 3,5 l. bensin pr. mil. Bare den årlige skatt vil komme på 1100 kroner de første 5 år. Først av alt kommer tollene, som vel løper opp i adskillige tusen. Det var sannelig på høy tid at Gerhardsen og Skaug får anledning til å sette seg inn i statens metoder når det gjelder overtagelse og drift av bil. De skal nok få føle det, selv om bilene kommer som presanger.

Prestene og dødsstraffen

Pastor Sverre Risøen har i et «Åpent brev til Øivind Bolstad», VG for 9. november, bl. a. skrevet følgende:

«Det er løgn, herr Bolstad, hva De insinuerer, at «da tidde prestene». De fleste sang ut av full hals.»

I motsetning til hva herr Risøen her uttaler, skal jeg gjengi hva biskop Schjelderup skrev i bladet «Kristen Ungdom»:

«At kirken ikke har kunnet hindre dødsstraffen ja ikke en gang har kunnet si et samlet myndig ord imot den, er vel det mest forstemmende av alt som er hendt siden frigjøringen.

Enkelte av kirkens menn sa klart fra like fra først av. Men forgjeves. Stort sett gjelder det at kirken som sådan stilltende — for kirkens ledes vedkommende endog åpent — har uttalt at de har bifalt dødsstraffen. Det har ikke engang lyktes å få en åpen tilslutning fra kirkens side til en utvidet anvendelse av benådningsretten i første omgang. Men det ville skapt respekt i det lange løp.»

Herr Bolstad bør gå fri for pastor Risøens beskyldning om at han farer med løgn.

Eystein Poulsen,
sokneprest.

Bytt ut strafferett med en erstatningsrett

II

Opprinnelig var det vi i dag kaller forbrytelse et forhold mellom de to parter, skadevolderen og den fornærmede, og erstatning det vanlige botemiddel. Senere trådte slekten fram, oppgjøret ble fra slekt til slekt, også manneboten. Men så vokste det vi kan kalle konge-

Av Alfred Dale

straffens filosofi, jeg peker på stillingen i dag. Forbedring eller sikring, fengsel eller sykehus, lukket anstalt eller åpen leir, enecelle eller fellessal, hard disiplin eller menneskelighet, håndsmidde norske låser eller engelske patentlåser. Sannheten er den at justiskomiteen

støvsuging av celler, stramning av reglementet, men fengselsfolka husker det som hendte nede på Akershus, og vet at det samme kan hende i andre fengsler også.

Om en nå førte det hele tilbake til utgangspunktet, erstatning mellom to parter ved statens mellomkomst, men uten utgift for folket.

HAMSUNS DIKT TIL GEORG STANG

Kfr. nest siste linje vers 2 i «Folk og Land» for 12. nov. som bes rettet fra:
— de mødte et Syn fra vor Fremtid paany —
til:

Heime og ute

— Maurangers' kapasitet blir på 85 000 kilowatt.
— Pran har avløst Helset som sjef på Fredriksten.
— NRK har økt honorarene

Risøen her uttaler, skal jeg gjengi hva biskop Schjelderup skrev i bladet «Kristen Ungdom»:

«At kirken ikke har kunnet hindre dødsstraffen ja ikke en gang har kunnet si et samlet myndig ord imot den, er vel det mest forstemmende av alt som er hendt siden frigjøringen.

ikke engang lykkes å få en åpen tilslutning fra kirkens side til en utvidet anvendelse av benådningsretten i første omgang. Men det ville skapt respekt i det lange løp.»

Herr Bolstad bør gå fri for pastor Risøens beskyldning om at han farer med løgn.

Eystein Poulsen,
sokneprest.

Enige og tro til Dovre falder!

Paul Hartmann syntes Londonregjeringen hadde liten virkelig ledelse

Vi fikk under okkupasjonen høre av «Stemmen fra London», hvor overbelastet med arbeid eksilregjeringen i London var. Vi her hjemme i Norge kunne ikke forstå dette, og undret på hva de egentlig drev på med i de utallige regjeringskonferanser og statsrådsmøter, som tok så megen tid. Hartmanns best-seller kaster et grelt lys over denne del av regjeringens virksomhet, mens folket hjemme led nød:

De trettet!

Ja, de kjeklet i møtene så busta føk, fornærmet hinanden, forlangte unnskyldninger og appellerte til «Gubben» om hvorvidt unnskyld-

ning ikke skulle gjøres. Når «Gubben» ikke klarte det, måtte selveste majesteten gripe inn. Barnekammer! Vi tar på slump noen utdrag av Hartmann:

17. nov. 1943: Jeg omtalte for ham (statsministeren) episoden mellom Sunde, Hysing-Olsen og Lorentzen. Jeg sa at jeg fant det upassende for regjeringen å høre på at et av dets medlemmer ble beskyldt for løgn i en samlet konferanse, uten at dette hadde følger for noen.»

15. ds. 1943: «I regjeringsmøte i går meddelte statsministeren at Hysing-Olsen hadde gjort unnskyldning for sine uttalelser om Sunde. Sunde viste meg stolt en gjenpart av brevet... Statsministeren antydet at det visst var høyere makter som hadde grepet inn for å få ordnet saken. (H.M.).»

4. januar 1944: (Fra siste regjeringskonferanse): «Sunde tok deretter opp et spørsmål som han har berørt overfor meg underhånden, hvor etter han mente at det var uriktig at Guinness Mahon var langt mere brukt av Finansdepartementet til innkjøp av obligasjoner enn Hambros Bank... og Sunde

II
Opprinnelig var det vi i dag kaller forbrøytelse et forhold mellom de to parter, skadevolderen og den fornærmede, og erstatning det vanlige botemiddel. Senere trådte slekten fram, oppgjøret ble fra slekt til slekt, også manneboten. Men så vokste det vi kan kalle kongemakten fram, kongen så at her var noe å hente, anstillet seg som den egentlig fornærmede, la sin hånd på bøkene og fikk sitt ønske oppfylt, midler i sin kasse. Dette var begynnelsen. Jeg kan her ikke gå inn på strafferechts- og fullbyrdelsens videre historie, heller ikke på

nevnte deretter at det var jo en kjent sak at Guinness viste en utstrakt gjestfrihet mot regjeringens medlemmer.» (Sunde gjorde senere unnskyldning.)

13. januar 1944 (Ekstraordinær regjeringskonferanse): «Dette ga igjen anledning til at Sunde korrigeret ham (Frihagen), hvorfor igjen Frihagen overfalt Sunde slik at statsministerens avgjørelse måtte innhentes om Sunde skulle be Frihagen om unnskyldning, hvilket det ikke ble til.»

25. januar 1944: «... Der oppsto en temmelig bitter debatt mellom statsministeren og Hjelmtveit.»

1. mars 1944 (Regjeringskonferanse): «... Temmelig ampert sammenstøt mellom statsministeren og Torp i anledning av at statsministeren har blandet seg inn i

Det var riktig, det vil si at det var aldeles til helsike galt.

A. Andrén, svensk oberst, om at kong Haakon ikke ble internert i Sverige.

Av Alfred Dale

straffens filosofi, jeg peker på stillingen i dag. Forbedring eller sikring, fengsel eller sykehus, lukket anstalt eller åpen leir, enecelle eller fellessal, hard disiplin eller menneskelighet, håndsmidde norske låser eller engelske patentlåser. Sannheten er den at justiskomiteen, fengselsstyret, hele fengselsstaten står der og vet hverken att eller fram. Og fangene kjenner så inderlig godt til rådløsheten, utnytter den til sin fordel — selvsagt — remjer når det høver, sitter musestille når parolen står på det. Det kan prates låser,

støvsuging av celler, straming av reglementet, men fengselsfolka husker det som hendte nede på Akershus, og vet at det samme kan hende i andre fengsler også.

Om en nå førte det hele tilbake til utgangspunktet, erstatning mellom to parter ved statens mellomkomst, men uten utgift for folket.

Underslager A er dømt til å erstatte underslaget, femti tusen, pluss et tusen til rettsbehandlingen, Han skraper sammen pengene og legger dem på statens disk, avvises. — Nå skal du arbeide opp erstatningen! Han innkalles til Opptjeningsvesenets inn-

Fortsettes inne i bladet.

Velferdsstaten

Omsetningsavgift på brukte biler som selges uten mellommenn er å ta avgift av samme vare to ganger. Vi kaller det statstyveri.

hvem som skal komme med militærflyene fra Sverige. Han har fått over en mann til kringkastingen, Lyche, og en eller to journalister.»

24. april 1944 (regjeringskonferanse): «... Hindahl ble eksaminert av Sven Nielsen om forskjellige uvedkommende ting, hvilket bragte ham i stor forbitrelse.»

23. mai 44 (regjeringskonferanse): «Sunde ga meddelelse om at advokat Bernt Lund nå hadde tatt alle sine beskyldninger mot ham og Reksten tilbake.»

13. mai 44 (regjeringskonferanse): «Sunde «litt snurt» på Hartmann. «Jeg hadde også et lite sammenstøt med Torp... Torp var fornærmet og talte bittert...»

7. juni (Regjeringskonferanse): Torp ber Hartmann om unnskyldning.

4. aug. 44 (Regjeringskon-

feranse): «Heftig sammenstøt mellom Støstad og Frihagen... Sunde refererte som vanlig stridigheter med Hysing-Olsen... Statsministeren var meget utålmodig over å få referert slike saker som ikke inneholdt noe forslag til beslutning. Han pusset og stønnet og satte seg til slutt bort i en krok i værelset og holdt endelig en formaningstale til alle om at vi bare måtte komme med positive forslag. Wold var freidig nok til å uttale sin enighet i at det var altfor meget snakk i regjeringsmøtene.»

søk i Kreml ble oppvartet med hver sin råflotte 8-seters Zim som gave. Vognene har 90 HK's motor

HAMSUNS DIKT TIL GEORG STANG

Kfr. nest siste linje vers 2 i «Folk og Land» for 12. nov. som bes rettet fra:

— de møtte et Syn fra vor Fremtid paany —
til:

— de møtte et Syn fra vor Fortid paany —

MTB.

AU-AU!

Jazz er et av de beste midler til å bekjempe rasefordommene. Den gjør menneskene så vidunderlig fargeblinde.

Louis Armstrong.

12. sept. 1944 (regjeringskonferanse): «Torp fornærmet på statsministeren, nekter å foredra flere saker i møtet.»

19. sept. 1944 (regjeringskonferanse): «... statsministeren var ytterlig opphisset (på Hjemmefronten) og oppførte seg som han undertiden gjør, som en sint unge som kaster leketøyet.»

18. okt. (regjeringskonferanse): «Voldsomt sammenstøt mellom Frihagen og Ystgaard i anledning av kjøp av traktorer.»

Fort. side 4

Heime og ute

— Maurangers kapasitet blir på 85 000 kilowatt.

— Pran har avløst Helset som sjef på Fredriksten.

— NRK har økt honorarene 20—30 prosent.

— Sverige skal bygge to atomkraftverk.

— Karasjokk har kommunevalg 12. desember.

Det var ikke noen mangel på — New York: Sør-Afrika har stengt sine FN-kontorer.

— En sølvvare er funnet i Seljord.

— Ungarn: Tidl. statsm. Nagy er satt ut av spillet.

— Tanniegehøyskolen i Bergen blir ferdig om 4 år.

— Bare i Gol hugges 15 000 juletrær.

— Kolbeinstvedt i Suldal har et uvanlig fint bygdetun.

— Det danske kongepar skal i april besøke Island.

— Røroskommunene vil bygge yrkesskole.

— Akers mek. Verksted kan nå dokksette 30 000-tonnere.

— Heierstad-loftet i Vestfold blir nevnt med ære.

Fort. side 3

Fattige folk har slektninger, velhavende familier og rike bare arvinger.

Millionæren Wintrop Rockefeller.

«Folkets rettsbevisthet»

Det var engang en ulv som gikk bort til en bekk for å stille sin tørst. Lenger nede sto et lam og drakk av bekken. Ulven var meget sulten og fikk ubendig lyst til å drepe og ete lammet. Men den generte seg for uten videre å gå løs på det og ga seg til å spekulere ut et eller annet påskudd til å angripe det. Så skrek ulven ned til lammet: «Du grumser til vannet for meg!» «Det kan ikke være mulig?» svarte lammet, «da bekken jo går fra deg til

Ulven og lammet

Av Ottar Huse

meg.» Dette svar var jo ikke til å komme forbi. Men ulvens onde lyster ga seg ikke for det. «For et år siden talte du ondt om meg,» skrek ulven. «Det kan jeg ikke ha gjort,» svarte lammet, «for da var jeg ikke født.» «Ja,

så er det din far eller baste-far som har gjort det,» skrek ulven, og dermed for den løs på lammet og drepte det.

Det går mange slike ulver i menneskeskikkelse blant oss, særlig politikere. Når de vil ødelegge sine medmennsker går de ikke fram som alminnelige forbrytere, som handler uten omsvøp, men finner akkurat som ulven på et eller annet falskt påskudd for på en måte å rettferdiggjøre de onde gjerninger de vil begå.

Fortsettes inne i bladet.

Hvem har ansvaret

for at det åndelige liv
i landet minker i ste-
denfor å vokse?

Menigmann er det
i hvertfall ikke.

FOLK OG LAND

UAVHENGIG UKEAVIS

Ansvarlig redaktør Johannes Kringlebotn

Norge i det britiske Samvelde?

Forleden fikk Dagbladet et brev fra en bekymret norsk-amerikansk dame i Seattle, som spurte hvordan i all verden historien om Norge som medlem av det britiske samvelde kunne bli lansert, — den var blitt slått opp i Seattle, åpenbart distribuert gjennom en pressetjeneste derover.

Nå har redaktøren for societetspalten i Daily Mail fortalt sin versjon, og der står det:

«Ryktet... er blitt satt ut ved høyt plaserte nordmenn, som for alvor tror det ville være en god ide. Disse nordmenn har diskutert det i aftenselskaper i London og andre hovedsteder. Nå har noen sagt det med slik fynd og klem, at gjester har sagt adjø overbevist om at en unionsakt holder på å bli underskrevet. Men jeg vet at dette aldri er kommet lenger enn til en teoretisk diskusjon mellom noen få. Jeg har selv hørt ideen diskutert selv i diplomatiske selskaper, den har nettopp vært det — en idé.»

Det er en meget skummel affære — dette såkalte rykte. Vi er nemlig fullt klar over at det bak kulissene arbeides med å få Norge inn under britisk styre, og at dette arbeide er skikket til å føre vårt folk i ulykke.

Det er i det hele tatt en dypt tragisk egenskap som hefter ved en del av samtidens menn i Norge: den uhørte holdningsløshet når det gjelder fedrelandet.

Kjernen av vårt folk er trofast mot norsk fedrene arv, og vil utenom dette leve i normalt samarbeide med andre nasjoner, såvel mot vest som øst. Men dessverre står vi ikke samlet. Vi har minst tre flokker som foretrekker

fremmede guder, eller som i det minste straks står rede, om anledningen byr seg.

Den ene av disse flokkene trakter med all sin lengsel etter ny-russisk styremåte og ser gjerne at vi blir oppslukt av Sovjet-Samveldet.

En annen fraksjon må nærmest regnes som pro-germansk, den lever i fortrøstningen om at et stor-tysk rike vil gjenoppstå. Det er også hevet over tvil at et sterkt og samlet Tyskland vil være til vern om Europas framtid. Men det er lett å sette tingene på plass og gjøre det begripelig for denne fraksjon hvor totalt utilrådelig den råder. Ville for eksempel Tyskland kunne tåle å bli et underbruk av USA? Norge ville ikke mer kunne tåle å bli et underbruk av Tyskland.

Verst er det med de fribyttere her i landet som sysler med tanken om at Norge skal bli et territorium innenfor det britiske imperium.

Hvor er årsaken å finne til all denne grenseløse fornærelsen?

Den skyldes uten tvil at vi under den 400-årige dansketida i Norge fikk en mentalitets-skade som det ennå vil ta lang tid å reparere. Tallrike importerte slekters avkom ble oppdratt til å leve som formyndere, mens andre nødtvungent eller frivillig måtte være deres tjenere. Men rett skal være rett. Mange begavede innvandreres etterkommere er blitt norske, 100 prosent norske, gjennom inngifte og hederlig nasjonal skoloring, og mange av dansketidens norske

Julen 1955

Ennå en jul — og det en jul som mange av våre gamle feller dessverre fortsatt må se i møte under trykkende økonomiske bekymringer.

Verst er det for familier med mange mindreårige barn hvor årelang innesperring har berøvet forsørgeren helsen og redusert hans muligheter for inntektsgivende arbeid.

Samfunnet selv er — ser det ut til — utstyrt med en samvittighet og en menneskelig medkjensle som stopper brutalt og totalt opp så snart det er tale om tidligere NS-medlemmer. Da lukkes både hjerter og hender, og påskuddene kommer trillende som perler på en snor.

Vi har før appellert til våre egne. Og vi har heldigvis ikke gjort det forgjeves. Det har vært oppløftende å se hvilke utslag som hjelpsomheten og solidaritets-bevisstheten har gitt seg innen våre rekker.

Mange har kunnet få hjelp.

Men dette til tross så er det behov til stede, og ennå en gang finner vi å måtte be om bistand til å kunne yte støtte. Ikke bare i form av penger. Dem sørger «det offentlige» for å ta hånd om. Men i form av brukte klær. Dem er det heldigvis — inntil denne dag iallfall — ingen leveringsplikt på.

Har De brukbart avlagt tøy — yttertøy og undertøy — og gjerne også skotøy, så vær så snill å varsle oss i Forbundets sekretariat, så skal vi omgående gi Dem beskjed om hvorhen det kan dirigeres. Takknemlige og flittige hender vil sikkert sørge for både reparasjoner og tilpassing.

Gled noen i julen 1955 med det som De selv har lagt til side. Gi oss beskjed snarest!

Forbundssekretæren.

Tysklands opprustning forseres

Etter påtrykk fra de allierte og særlig fra NATO's militære planleggere vil Vest-Tyskland gjøre sine første 3 divisjoner kampklare allerede i april, flere måneder tidligere enn beregnet. Det er

meningen å overføre det militært utdannede grensepolitiet og forsterke det med frivillige. Det er med andre ord, generelt sett, de vest-alliertes ønske å sette full fart på den vest-tyske opprustning.

Etter at bladet var gått i trykken fikk vi melding fra Stavanger om at bladets gode venn og medarbeider, fru Kitty Mürer, døde stille natt

Bli bare ikke liggende!

«Fallen ist keine Schande — aber liegen bleiben». Falle er ingen skam — men å bli liggende.

Det ser ut som dette «jubelåret» skal brukes til mer gift mot oss som fikk føle uretten og djevlskapen for 10 år siden.

Han fortjener vår takk

Sogneprest Eystein Poulsen

Det er et navn, som ingen der har kjempet for sannhet, rett og rettferdighet må glemme, og de tjenester han har gjort alle dem som ble utsatt for vold og terror og nød, fordi kirken gjennom biskop Berggrav og andre «prelater» ga sin velsignelse til forfølgelsen, resp. toede sine hender og tidde stille uten å skride inn mot ulovlighetene og exsessene, og det er ovenstående fryktløse geistlige, som helt fra første stund satte alle evner og krefter inn for rettferdighetens sak, tålte hån og spott både fra dommere og kolleger og presse, fordi han var en JESU KRISTI tjener i praksis og ikke bare i tale-måter.

Det har så lett for å gå i glemmeboken i vår hastige

og rastløse tid, men tenk om bare en brøkdel av dem som han hadde hjulpet, nå sendte ham noen fra hjertet kommende ord f. eks. til anstundende jul. Han venter nok ingen ovasjoner eller brev med mange floskler, men jeg innbiller meg, at takknemligheten ikke er helt utdødd hos oss, når man blir hjulpet ut av fortvilelsen og helst vil glemme de onde dager.

Selv har jeg fått mange oppmuntrende brev, ofte klosset og mangelfullt skrevne, og slike brev har varmet mitt hjerte mer enn de mest fullendte takkeskrivelser kunne ha gjort. For det er ånden i brevene det kommer an på ikke fullkommenheten.

Karl Seland.

Alfred Dales artikkel

Forts. fra side 1

gangsleir, en i hver landsdel, men blåser i innkallelsen, politiet henter ham og transporterer ham, alle utgiftene kommer i tillegg til erstatningsbeløpet. I den obligatoriske inngangsleiren går han en måned, lærer fangeskikk, blir testet og overhålt av legen. Så sendes han til Opptjeningsvesenets bedrifter i industri, håndverk, jordarbeid, skogsarbeid og anleggsarbeid, lønnen er tariff-lønn, arbeidet helst akkordarbeid. For hver dag han er i Opptjeningsvesenets varetekt betaler han dagpenger til dekning av de utgifter staten har ved hans opphold, dertil skatter av inntekten etter vanlig skatteligging. Så blir han lei og rømmer, til prosent i tillegg til grunnsummen for hver rømning og alle utgifter til oppsporing og tilbakelevering. Han er lat, det blir hans egen sak, han blir sittende til han ved sitt arbeid har dekket alle krav. Så en dag balanserer regnskapet, staten har fått sitt, den fornærmede sitt, han takker for seg og reiser hjem, skaden er gjenopprettet.

Men gudsbespottelse, hvem er fornærmet og hvor stor er skaden? Enn om vi kom så langt at vi kunne tilegne oss det syn at gudsbespottelse faller helt utenfor erstatningsretten.

Respekten for det guddommelige, det hellige, og for moralnormene skapes ikke og opprettholdes ikke ved trussel om straff.

Noen vil vel stanse opp ved injuriene. La oss gå stille i dørene, injuriene har falt adskillig i kurs siden dags-

det gjelder fedrelandet. Kjernen av vårt folk er trofast mot norsk fedreland og vil utenom dette leve i normalt samarbeide med andre nasjoner, såvel mot vest som øst. Men dessverre står vi ikke samlet. Vi har minst tre flokker som foretrekker

Alfred Dale-ånd i Telemark

Fengslet i Stathelle blir i disse dager boliger. Byen har tatt eksempel av Brevik, der to politimenn har bygd om fengslet og innredet en bra leilighet.

Fire slags prester

I en kronikk i Morgenposten skriver Peter Koren om tre slags prester:

Sentralvarmepresten lar varme ord og tanker passere i en rikelig strøm. Men varmen går i et lukket system og varmer tilhørerne bare så lenge de befinner seg i nærheten. De har en tendens til å fryse når de kommer ut i vanlig temperatur.

Fyrverkeripresten stråler og futter og gir tilhørerne følelsen av å være med på noe virkelig storslagent. Men når de tenker seg om etterpå, så er det presten de husker, og ikke det han sa.

Gnisttenderen formidler den varmen han selv er fylt av på en slik måte at den som hører bærer noe med seg fra kirken når han går. Om prekenen er kort eller lang, lærd eller enfoldig, velformet eller klosset spiller liten rolle i forhold til dette at det springer en gnist fra hjerte til hjerte.

Vår kirke har dessverre også en fjerde preste- og bispetype:

Gnistlokkeren som under og etter okkupasjonsårene har vært i travel virksomhet med å legge livet øde for tidligere NS-folk.

kom ble oppdratt til å leve som formyndere, mens andre nødtvungent eller frivillig måtte være deres tjenere. Men rett skal være rett. Mange begavede innvandreres etterkommere er blitt norske, 100 prosent norske, gjennom inngifte og hederlig nasjonal skoloring, og mange av dansketidens norske medløpere har frigjort seg fra åket, de har vunnet fram til selvstendighet.

Likevel har vi et betydelig antall mennesker i vårt land med nasjonale mindreværdighetskomplekser som vi må trekkes med. Og de er slettes ikke uten makt eller uten evne til list. Av ord er de også mektige i patriotisme, men holder seg likevel ikke for gode til å leke mus med den mektige engelske løve.

En gjennomgripende omlegning må finne sted i vårt folk, hvis vi skal bli skikket til å motstå de farer som truer.

Redaksjonen avsluttet onsdag morgen 23. november.

KRISTNE VENNER

har møte i Oslo tirsdag. Se anonsen. La det bli fullt hus!

Forbundets reise- sekretær

har i disse dager besøkt øvre deler av Gudbrandsdalen, Dombås, Oppdal samt Mørebyene og konferert med tilitsmennene og andre interesserte. Dessuten har han bistått med råd og dåd i forskjellige saker, spesielt av finansiell art.

Mellom venner

— Oslo: I morgen holder kaptein Hestmann foredrag i Folkeakademiet. Hans emne er: «Jorda rundt på 68 dager», med lysbilder. I Universitetets gamle festsal kl. 18. Han er en glim-

Etter at bladet var gått i trykken fikk vi melding fra Stavanger om at bladets gode venn og medarbeider, fru Kitty Mürer, døde stille natt til onsdag, 78 år gammel. Hun var alle tidligere NS-folks trofaste støtte, en ildsjel som hadde fortjent flere blomster mens hun levte.

Leif Sinding

har nylig — i stillhet — feiret sin 60-årsdag. Under vanlige forhold ville dette ha vært en merkedag i norsk films historie. Alltid var han en mann med mot og framsyn. Vår filmproduksjon står i en dyp og avgjørende taknemlighetsgjeld til Sinding. Mange fremtredende kunstnere innen filmen er i sin tid lansert på hans initiativ, og vi kan uten overdrivelse si at han har vært opphavsmann til de beste filmer som er laget i Norge. Flere av våre største forfatters verker er gjort tilgjengelige for store deler av vårt folk gjennom hans filmer. Vi nevner således Gabriel Scott, Johan Falkberget og Johan Bojer.

Leif Sinding er en dynamisk kraft, og vi vet at han fremdeles er full av ideer og virkelyst. Vær viss på at han ennå ikke har sagt sitt siste ord i norsk film.

rende taler. Jo, det stemmer, han er bror til vårt omvandrende leksikon Johannes Hestmann.

— Fanebustsaken: Høyesterett har avvist anken fra Høires Pressekantor.

— En stor begivenhet forestår i vår musikkverden: En del av komponisten David Monrad Johansens største verker fremføres i Aulaen kommende torsdag den 1. desember, av Filharmoniske i samarbeid med Trønderkoret og Nordstrand Musikkelskaps kor, under ledelse av kapellmester Øivin Fjeldstad.

Bli bare ikke liggende!

«Fallen ist keine Schande — aber liegen bleiben». Falle er ingen skam — men å bli liggende.

Det ser ut som dette «jubelåret» skal brukes til mer gift mot oss som fikk føle uretten og djvelskapen for 10 år siden.

Intet tærer så på en nasjon som dette å hate og forfølge sine egne landsmenn. Njaals saga forteller hvordan det tar knekken på en nasjon. Ragnvald Skrede: «Sinnet er vondt i den som hatar, der fyrst blæs iskald nordavind». Kom deg på beina att! Skam er det å bli liggende!

La oss lære av tyskerne: A arbeide og holde sammen som nasjon. Det viktigste ved siden av å arbeide er å elske. Med kjærligheten følger arbeidsgleden, det gir styrke til nasjonens liv. Våre største profeter og diktere lyser som fakler i natten. De lyser av kjærlighet til folk og land. Per Sivle sa: «Gjev handi di brot min!»

N. C. Solheim.

— Per Aabel har vunnet nye laurbær som oppleser, denne gang i Stockholm.

— Overlærer Einar Thomassen, Oslo, er blitt meget hedrende omtalt i en korrespondanse til Aftenposten, angående svømmesporten i Drammen. Det var Thomassen som i sin tid gjorde opptaket til byens populære svømmehall. Den har «lettsvømt» vann, og er meget luftigere enn svømmehallen i Torggata bad i Oslo, riktig en rekordhall.

— Gunvor Debes skriver i Nationen meget rosende om Marie Hamsuns yndige barnebok Tina Toppen.

— Det er nå hundre år siden utenriksminister Ihlen ble født. I den anledning har Kåre Fasting skrevet en politisk biografi. Hovedvekten er lagt på den betydelige rolle Ihlen spilte, først på Stortinget og senere som medlem av Gunnar Knudsens

hetens sak, tålte han og spott både fra dommere og kolleger og presse, fordi han var en JESU KRISTI tjener i praksis og ikke bare i talemåter.

Det har så lett for å gå i glemmeboken i vår hastige

kiosset og mangeirunt skrevne, og slike brev har varmet mitt hjerte mer enn de mest fullendte takkeskrivelser kunne ha gjort. For det er ånden i brevene det kommer an på ikke fullkommenheten.

Karl Seland.

Et eksempel til etterfølgelse

En av våre feller som er rikere på interesse enn på kongens mynt, har sendt Forbundet et brev der det bl. a. heter:

«Når jeg vedlagt sender kr. 20.—, blir det som en skjerv i tempelkisten, og dersom alle interesserte sendte en like stor prosent av sine dispoitas ville vel båten være rodd i land?»

Vel tenkt og vel gjort! Akkurat i øyeblikket har hvert et bidrag — stort eller lite — dobbelt betydning for Forbundets virksomhet. En nær fremtid vil gi beviset i så måte. Vi venter derfor i spenning og håp på de mange bøkker som kan skape den store å. Forbundets gironr. er 150 28. Adressen: boks 3214, Oslo.

Rolf Ruyter
Forbundets kasserer.

første regjering, hvor han var en av hovedaktørene i striden om konsesjonslovgivningen.

— Eiendommelig: Vatikanet har bekreftet at Kristus åpenbarte seg for pave Pius XII på det mest kritiske tidspunkt under hans sykdom siste vinter. Det er visstnok første gang en slik åpenbaring har forekommet for en pave siden Sankt Peter møtte Frelseren på veien til Roma.

— Argentina: Løbergisten dommer Louis Botet har «besluttet» (!?) å be om at Peron må bli utlevert sammen med den tidligere justisminister Angel Borlenghi og tidligere skattedirektør Saul Gonzales Ruis. Peron er i Panama, Borlenghi på Cuba og Gonzales Ruis i Panamas ambassade i Buenos Aires.

— To tredjedeler av landets veier var bygd før 1910, da vi hadde 320 biler.

— Representanter for bondepartiene i Finland, Sverige og Norge har denne uke vært sammen til et to-dagers samarbeids-møte i Oslo. Slike møter holdes to ganger om året, og formålet er å orientere hverandre om aktuelle politiske og økonomiske spørsmål i de respektive land, videre å drøfte organisasjonsspørsmål av felles interesse.

— Det er gjenstand for såvidt

ier helt utenfor erstatningsretten.

Respekten for det guddommelige, det hellige, og for moralnormene skapes ikke og opprettholdes ikke ved trussel om straff.

Noen vil vel stanse opp ved injuriene. La oss gå stille i dørene, injuriene har falt adskillig i kurs siden dagspressen har påtatt seg det fornødne i den retning. Men drap da? Kanskje vi først må gjenopprette respekten for livet. Var det ikke atten millioner som ble drept i siste krig, og var det ikke en kvart million som ble utslettet ved de to A-bombene over Japan?

Men alle psykopatene da? Rettshåndhevelse er en ting, psykiatri en helt annen ting, de syke på sykehus, de friske og fortlige i arbeid. Men all misbruken da. All makt kan misbrukes, også lovgivningsmakten og domsmakten.

Alf Larsen skrev i sommer

dalen. Et herlig sted, sier han, og til særdeles rimelig kostnad. Stort og veloppvarmet værelse med prima kveldsmat og frokost for 16 kroner døgnet. Alt var trivelig i Østerdalen, alt uten bølgeblikk på taket hist og her, men det er jo noe som også en Aasmund Olavsson Vinje ville ha satt minus ved.

— Vårt daglige brød: Det ble i frontalen i år opplyst at «Regjeringen ser det som en viktig oppgave å unngå stigning i leveomkostningene». Regjeringen har hatt hell med seg her. Men i virkeligheten har den ikke løst problemene. De er bare blitt forskjøvet, slik at vi får dem i ny regning til neste år. Slik er det

stor oppmerksomhet når en norsk offiser i ledende stilling (Lambrechts) besøker NATO's hovedkvarter på Kolsås (mandag) at det spesielt refereres i pressen (Aftenposten tirsdag!).

— Johan Heskestad, Oslo, har vært på tur til Østerdalen. Han bodde på Asheim Hotell, i nordre enden av Storsjøen i Ytre Ren-

Alle forfulgte

må være oppmerksom på at i Norge er det en statsautorisert næringsvei å overfalle medmennsker.

Nyvalg i sikte på Færøyane

stor taktisk seier for Erlendur Patursson

Fra Færøyane meldes til VG: Erlendur Paturssons republikanske opposisjonsparti har vunnet en stor taktisk seier. Bare en uke etter at Færøyanes statsminister, lagmann Kr. Djurhus, overfor VG kategorisk avviste kravet om nyvalg til Lagtinget i valgperioden er ute i 1958, tar nå Færøytidindi til orde for nyvalg med det formål å slå fast om det færøyske folket ønsker frigjøring fra sambandet med Danmark eller vil holde på ordningen med indre selvstyre.

at en gang stormet folket Bastillen for å befri fangene, den dag kan komme at folket atter stormer fengslene, ikke for å befri fangene, men for å lynsje dem. Jeg vil bruke Larsens bilde på min måte. Fangene i Bastillen var slaver under et dødt, men allikevel eksisterende, umenneskelig system. Den nye tid, livet, stormet fengslet og befri fangene. I de siste hundre år har menneskeheten gjort overveldende

framskritt, tenk bare på medisinen og den del av den som søker å klarlegge menneskets indre, ubegripelige verden, men midlene og metodene for eksekvering av frihetsstraff er i dag de samme som for hundre år siden, det er framleis enecellen. Det bevilges, det inspiseres og utredes, det rømmes, lagges opprør og det smugles. Så en dag blir folket leie av alt dette, stormer fengslene og lynsjer fangene. Selvsagt fangen, han er ansvarlig for sin forførelse, men ikke for fengselsvesenets grunnlag og praksis, derfor selvsagt han, han skal i folkets galge.

En kan trekke på skuldrene, smile og kalle mitt forslag fantastisk og umulig,

1905

Forts. fra side 1

ge Jahn, skipsreder Jepsen, Chr. Kahrs, Halvdan Koht, Didrik Konow, Chr. L. Lange, Rasmus Løland, assessor Meidell, Kai Møller, Alf Mjøen, advokat Nørregaard, H. Petterøe, Hans Ross, kaptein Sagen, Annæus Schjødt, admiral Sparre, Jens Thiis, Lasse Trædal, G. Grivi, Th. Myrvang, Rasmus Stauri, professor Uchermann, Viggo Ullmann, Anders Vasbotn, Helge Væringsaasen og S. Aarstad.

I den «lojale» pressen var tonen hatsk mot republikanerne, selv om menn som Johannes Steen og Otto Blehr ble regnet som skurker av høy klasse. Såvidt vites ble dog ingen i 1905 dratt for domstolene fordi om de tilhørte en tapende fraksjon, og Otto Blehr ble til og med, etter en del år, statsminister på nytt. Som det vil fremgå av fortegnelsen over fremstående republikanere, er det påfallende hvor mange — av de samme gode slektsnavner — det var som gikk igjen i NS-tiden. Det viser disse slekters evne og vilje til oppoffrende innsats.

Hvem har ansvaret

Ottar Huuses artikkel

Forts. fra side 1

Etter okkupasjonen har vi lagt merke til den slags foreteelser mer enn ellers her i landet. Især er det det man kaller for folkets rettsbevissthet som har vært påberopt som påskudd til å gå løs på medlemmer av Nasjonal Samling. Det er riktig at vi har noe som heter folkets

rettsbevissthet og rettsfølelse som av visse psykologiske årsaker har dannet seg hos folk i løpet av lang tid. Det er denne rettsbevissthet som er det direkte grunnlag for grunnlov og lov. Har den gitt seg utslag som gjeldende rett i form av sedvanerett etter lov, er det disse rettsregler som folket og myndighetene har å rette seg etter. Det spørres ikke da om folkets rettsbevissthet. Det er således helt uriktig å påberope seg folkets rettsbevissthet vedkommende et rettsspørsmål når vi har lov etter sedvanerett som kan besvare spørsmålet. Kun når det er et tomrom i den gjeldende rett i et punkt kan det bli tale om det man kaller folkets rettsbevissthet som en subsidær rettskilde. I rettsaker føres det aldri bevis for hvorledes folkets rettsbevissthet stiller seg til et foreliggende rettsspørsmål, og dommeren kjenner i grunnen intet til den. I stedet for å dømme etter folkets rettsbevissthet dømmer de i virkeligheten etter sin egen rettsbevissthet, når de intet finner i den gjeldende rett som kan brukes på tilfellet.

Det gjelder våre krigsinvalid

Til Hjelpeorganisasjonen for frontkjempere,
Postboks 1407 - Vika,
Oslo.

Under forutsetning av at min økonomi i kommende år ikke blir vesentlig forverret erklærer jeg

Navn

Adresse

i et år fremover å ville betale til hjelp for krigsinvalid frontkjempere og frontkjempers etterlatte

kr.
(Beløpet gjentatt med bokstaver)

som jeg ønsker å betale: a) i en sum nå
(Understrek den betalingsform som passer) b) i 2 halvårlige terminer
c) i 4 kvartalsvise terminer
d) i 12 månedlige terminer

Jeg sender beløpet med postgiroblankett til: Hjelpeorganisasjonen for frontkjempere, Boks 1407 - Vika, Oslo. Postgirokonto 180 70.

folkets rettsbevissthet og ble utnyttet som sådan under rettsforfølgelsen mot NS-medlemmene. Men denne av myndighetene og andre opparbeidede hatsbølge har like lite med folkets rettsbevissthet å gjøre som den sinnstilstand en person kommer i når han blir hisset opp til å begå forbrytelser mot sine medmennesker.

Under debatten i Stortinget om betaling av opptjent lønn for en del suspenderte offentlige tjenestemenn i suspensjonstiden ble også folkets rettsbevissthet påberopt som grunn til å sette til side rett, moral og sedvane da det var spørsmål om å betale for-eldet lønn. Selv advokat Sundt, som skulle vite bedre, var med på det. Han sa til og med at han med god samvittighet ville stemme for å nekte utbetaling av sådan lønn.

Lederne av den såkalte hjemmefront påberopte seg folkets rettsbevissthet som grunn til å plyndre NS-medlemmene økonomisk. Det var et folkekrav, påstod de. Dis-

Kristne venner, Arbiens gt. 4

TIRSDAG 29. NOVEMBER KL. 19.30

Pastor Lars Frøyland

taler om: Unio Mystica

Sang og musikk.

Ta med salmebok.

Alle hjertelig velkommen!

Dørene åpnes kl. 19

Nyoverhalte Ferguson

direkte importert fra Englands største spesialfirmaer, leveres fra lager Oslo og Dokka. Garanti. — Avbetalin.

Fordson Major av siste type. Snøfresere. Halvbelter. Spesialkompressorer, direkte montert uten ledd-overføring. Løseapparater. Warsop og Pionjär fjellbormaskiner. Bosch lysanlegg for selvmontering på Ferguson, kr. 205,—.

Alt i redskaper.

Salg også til videreforgere.

OPPLANDSKE MASKINSERVICE
WALTHER ØSTDAHL
DOKKA - TLF. 214 B

Bøker til jul?

Alt De ønsker Dem.
Katalogpris. - Sendes portofritt.

P. Thjømøe - Stavanger

Postb. 122. - Telef. 2 11 33.

Vår kjære mor, svigermor og bestemor

Kitty Mürer

døde i dag.

Stavanger 23. nov. 1955.

Ingrid, Rolf, Ellen, Knut.
Svigerbarn og barnebarn.

Kjøp Korngull

i enetpakning på 3 kg.

Kr. 14.50

fritt tilsendt i posten.

Bestilling til:

I Hestdal

Litlebergen pr. Bergen

Send straks 1 pk. Korngull puffkorn

1 kg. kveitepuff

1 » rispuff

1 » havrekjerner

til pris kr. 14.50.

Navn

Adr.

De tyske verker

som ble avertert i «Folk og Land» nr. 34 er hittil ikke solgt. Tilbudet betegner noe helt utenom det vanlige.

Henv. Johannes Kringlebotn.

Tannlege Maamoen

Hansteensgt. 2

Telef. 44 43 33

Kledespresen

Drammen

Rensning, pressing,

vask.

GUNNAR OLAUSSEN

Telf. 1620

Hjelpekomiteen

av 1955

Ny adresse: Maridalsvn. 33,
Oslo. Tidligere bekjendtgjorte
adresser og telefon bortfal-

en dag blir folket leie av alt dette, stormer fengslene og lynsjer Stifengene. Selvsagt fangen, han er ansvarlig for sin forførelse, men ikke for fengselsvesenets grunnlag og praksis, derfor selvsagt han, han skal i folkets galge.

En kan trekke på skuldrene, smile og kalle mitt forslag fantastisk og umulig, men at Botsfengslet, landets hovedfengsel, innpå et døgn var i krigstilstand er det dyreste alvor, og vekker minner fra Akershus hvor en betjent ble slått ihjel i en liknende situasjon. Også den gang ble det satt opp en komite, Hartvig Nissen var selvskreven formann, han skrev en utredning på gode hundre sider, men det skjedde intet. Det som må til er at den aktive, konstruktive fantasi, den som bestandig har stormet fordommene, skapt det nye, gjort det umulige mulig, på nytt vil finne en brukbar vei å gå.

med en rekke av de oppgaver Regjeringen sa den ville løse, og det er vel bl. a. derfor at statsministeren nu har bestemt seg for å handle. Forhåpentlig vil han lykkes. I motsatt fall kan det hende at trontalen over nyttår må bli den samme som i år.

— En tanke som av og til har vært fremme her hjemme, men uten å bli realisert, er nu satt ut i livet på Island. Det dreier seg om utstedelse av statsobligasjoner som er knyttet til en prisindeks, slik at obligasjonene innløses til en høyere verdi, hvis prisene stiger.

— Ti Ibsen-forestillinger vil bli vist i Oslo under en Ibsen-uke i mai neste år.

— Trondheim vil ha flere og hurtigere fly-forbindelser, blant annet direkte vinterrute til Stavanger.

— Gjøvik er det siste året blitt oversvømmet med duer. På Fahlstrøms Plass i sentrum har de sitt hovedkvarter, og de vakre fugler er blitt kjæledegger for store og små.

— Av en bokmelding: Johan Borgens bok «Lillelord» er preget av det levende liv, selv om handlingen er henlagt til Oslo før første verdenskrig (!)

blikkanere, er det påfallende hvor mange — av de samme gode slektsnavner — det var som gikk igjen i NS-tiden. Det viser disse slekters evne og vilje til oppoffrende innsats.

Hvem har ansvaret

for alt sommel med jernbanebyggingen til nord-Norge?

Lofotposten sier i en leder at kravet om fortsatt bygging vil bli reist med full styrke. Landsdelens folk vil kreve at Nord-Norges representanter på Stortinget uavkortet og med full kraft vil hevde landsdelens interesser i denne saken. Og landsdelens interesser er videreføring av stambanen nordover og stadig nordover. Jernbanen skal hurtigst mulig fram til Kirkenes.

hvorledes folkets rettsbevissthet stiller seg til et foreliggende rettsspørsmål, og dommeren kjenner i grunnen intet til den. I stedet for å dømme etter folkets rettsbevissthet dømmer de i virkeligheten etter sin egen rettsbevissthet, når de intet finner i den gjeldende rett som kan brukes på tilfellet.

Nå har jeg omhandlet folkets virkelige rettsbevissthet. Under og etter den tyske okkupasjon oppstod på grunn av de lidelser og ergrelser for folket som fulgte med den, men særlig ved den løgnaktige og opphissende agitasjon fra myndighetenes og avisenes side, en bølge av hatsstemning mot medlemmerne av NS, som fikk skylden for okkupasjonen, hvortil kom at de ble beskyldt for å hjelpe okkupasanten under okkupasjonen mot sitt fedreland og folk. Det så ut til at myndighetene opptrådte slik bl. a. for å mørklegge sine egne forbrytelser. Denne hatsbølge kalte de så for

var med på det. Han sa til og med at han med god samvittighet ville stemme for å nekte utbetaling av sådan lønn.

Lederne av den såkalte hjemmefront påberopte seg folkets rettsbevissthet som grunn til å plyndre NS-medlemmene økonomisk. Det var et folkekrav, påstod de. Disse ondsinnede mennesker, som var typiske Oslo-folk, kjente ikke til folkets rettsbevissthet, men likevel ga de seg til av eget tiltak å representere det norske folk likeoverfor London-regjeringen. De har stor skyld på seg for sitt ødeleggelsesverk.

Det er når man ingen annen utvei har at man svindler med folkets rettsbevissthet for å gjøre urett mot sine medmennesker.

ETTER LESNINGEN av Trygve Lies bok sier Jakob Friis, at han er blitt meget i tvil om det likevel ikke hadde vært bedre at hele regjeringen (Nygaardsvold) var blitt stat under Riksrrett. (Dagbl. 12. 9. 55, nr. 211).

«Forsvar ikke Hamsun — han ville ledd av det!»

Det var annonsert et foredrag i Studentersamfunnet 19. november. Det fikk to. Og til slutt denne kilevinken fra en ung debattant: — Uberørt av møtet går jeg hjem og leser min Hamsun. Dette her har ingen betydning for meg.

Men det betydde noe for forfatteren Aksel Sandemose, og mange med ham. Foredraget het: «Knut Hamsun og evigheten», det gjaldt ikke dikterens verker, slik som mange hadde ventet, men hans — for ikke å snakke om vårt eget — ettermæle.

Aksel Sandemose retter voldsom kritikk mot dommen over dikteren

Sandemose ga en flengende kritikk av dommen i Hamsun-saken, og foreslo bl. a. en pengeinnsamling for å bevare Nørholmen for ettertiden. Innsamlingen kunne foregå i en regi som samtidig gjorde den til en folkeavstemning. For Sandemose hadde den oppfatning at folk flest fremdeles ikke tør

vedkjenne seg Hamsun, og at de unge leser dikteren «under disken». Men her tok han feil. Det ble protestert ganske ettertrykkelig. Lektor Olav Storstein, som arbeider på en bok om Hamsun, kom med et langt innlegg, hvor mye av det man savnet i Sandemoses foredrag, ble trukket frem.

— Hamsuns skjebne kan ikke skape presedens på noe som helst, sa Sandemose. Dikteren sto i en særstilling, og var ingen ny mann da tyskerne kom. Alt som ung skrev han utillatelige ting om engelskmennene. Vi står

Fort. side 4

OPPLANDSKE **MASKINSERVICE**
WALTHER ØSTDAHL
DOKKA - TLF. 214 B

Bøker til jul?

Alt De ønsker Dem.
Katalogpris. - Sendes portofritt.
P. Thjømøe — Stavanger
Postb. 122. - Telef. 2 11 33.

Aviser og porto

Mens brevportoer er foreslått satt opp med 5 øre til 35 øre, eller snaut 17 prosent, er portoer for aviser og tidsskrifter forhøyet med hele 30 prosent. Arbeiderbladet er redd for at en så stor forhøyelse vil lede til avisdød her i landet, og skriver i den anledning bl. a.: — Det ville være en skjebnens ironi om Staten gjennom den store forhøyelsen av bladportoer skulle medvirke til at avisdøden for alvor begynner å bre seg ut over distriktene. Statens og samfunnets interesser er jo det motsatte: At folk rundt om i landet blir holdt best mulig underrettet om vårt eget styre og stell og om begivenhetene ute i verden. Her har pressen en vesentlig samfunnsoppgave.

DEMOKRATIET I FULL BLOMST I ARGENTINA

Forleden kunne man lese følgende telegrafiske melding i avisene: I et kommunike sendt ut av de to øverste ledere av den faglige landsorganisasjon het det at regjeringen hadde krenket en avtale med organisasjonen. De forlangte å snakke med den nye (ste) statsministeren, i stedet ble de puttet i fengsel. Senor Lonardi, som innsatte seg selv som statsminister etter at Peron var styrtet, sitter i husarrest sammen med sin regjering.

Carl Bonnevie ut av Arbeiderpartiet

En av Arbeiderpartiets kjente menn, lagmann Carl Bonnevie, har meldt seg ut av partiet. I en samtale med Aftenposten begrunner han sin utmeldelse med at Arbeiderpartiet har misbrukt arbeiderbevegelsens solidaritet til å utbygge sin maktposisjon til tross for at det i dag fører en «borgerlig» politikk på flere områder. Han synes også Arbeiderpartiet er blitt for vest-orientert og har forlatt sin tidligere fredsaktivistiske linje. Det svikter dessuten saker fordi det finner det taktisk lite opportunt å ta dem opp.

Heime og ute

Fort. fra side 1
— Vi påtar oss ikke å melde om ethvert nytt kupp i Brasil.
— «Rosshavet» vel dele ut 25 pst. i aksjeutbytte.
Oslo: 5 Elkem-ovner er solgt til India.
— En påtenkt revisjon av FN-pakten er lagt på is.
— Vår eksport til Sverige avtar ganske sterkt.
— Vi har i år produsert frukt og bær for 120 millioner.
— Veisjef J. B. Irgens: Finnmarks sensommer er makeløs.
— Trøndelag hadde først i uken rekordnedbør og flom.
— Uroen i Klaksvik har ikke lagt seg. Det gjærer sterkt på Færøyane nå.

Julehilsener og annonser som skal med i «Folk og Land» nr. 40 bes vennligst sendt omgående.

vask.
GUNNAR OLAUSSEN
Telf. 1620

Hjelpekomiteen av 1955

Ny adresse: Maridalsvn. 33, Oslo. Tidligere bekjentgjorte adresser og telefon bortfaller.

Oslo Stigefabrikk

Brand-, maler- og skyvestiger oljet, m/ kadimerte beslag
Inneh. Alf T. Lunde
Mosseveien 8
Tlf. 68 88 17, priv. 67 07 79

UR

Jeg fører alle de kjente sveitsermerker som Omega, Longines, Certina, Cyma, Tissot, Revue, Antima og Allsport.

Dette er en tillitsak. De blir ikke skuffet hverken over pris eller kvalitet.

R. Gjessing

URMAKER
DRAMMEN
Telefon 2507.

Annelise Parow

TANNINNSETNING
Trondheim
Gisle Johnsonsgt. 5 - V. Lademoen kirke - Voldsminde

Tannlæge

MARTIN KJELDAAS
Hansteensgt. 2
Tlf. 44 75 54

Kontakt

søkes med den leser som i forrige uke var vennlig å sende meg et forslag angående det redaksjonelle opplegg av «Folk og Land». Full diskresjon loves.

Johannes Kringelbotn.

FOLK OG LAND

De danske løbergister

Har furtet lenge nokk

Det meldes fra København at løslatelsen av de i Danmark gjenværende 50 «landssvikere», som etter engelsk-norsk-russisk mønster ennå sitter innelåst i statsdrevne fangehull, skal gjenopptas om kort tid, etter nesten to års opphold. Løslatelsen vil dog skje i langsommere tempo enn i 1952-1953, da 34 av ofrene ble sloppet fri, med den følge at det oppsto massefabrikasjon av protester fra hele det veldege danske imperium. Saken ble deretter tatt opp i Folketinget, og såvel regjeringsmedlemmer som jernskodde politikere hyklet om kapp for offentligheten at de var uten kjennskap til den benådningspraksis som myndighetene (?) var slått inn på. Da regjeringen erklærte at den ville få denne praksis endret, var de danske løbergister vel fornøyet. Nå kunne de furte videre, etter beste molbo-oppskrift. De var dog klar over at løslatelsene skulle gjenopptas på et eller annet senere tidspunkt. For tiden har Danmark flere innsperrede landsmenn i egne fengsler enn noe annet land som var under tysk okkupasjon.

Blant de mer kjente vingeskutte ofre som nå i løpet av en måneds tid kan ventes løslatt, er ifølge Politiken Anna Lund og Grethe Bertram. Førstnevnte vil få oppfylt sitt ønske om å reise til Tyskland. En svensk lege har tilbudt seg å ta mot Grethe Bertram.

Under fengselsoppholdet er Anna Lund blitt 100 prosent invalid. Bolde danske riddere skjøt etter henne, dengang hun ble arrestert. Dette førte til at begge hennes armer senere måtte amputeres. Det er med andre ord det som er tilbake av Anna Lund den danske rettferdighet nå akter å sette på frifot. Hva Grethe angår forstår vi «Infor-

Sjefen

Jeg er temmelig fersk i jobben som mekaniker, og det er ikke mer enn et par måneder siden jeg begynte å lære å reparere skrivemaskiner og regnemaskiner. Så da jeg greide å finne feilen på en elektrisk regnemaskin, var jeg ikke lite stolt. Og satte i vei med å reparere — med større begeistring enn dyktighet. Ikke bare bøyde jeg armen hvor feilen satt, — jeg rett og slett knakk den.

Det var en skjebnesvanger tabbe, det skjønte jeg straks. Og såpass kjente jeg den menneskelige natur — at nå kom det til å bli leven. Det ville bli en dyr affære for sjefen, og vi er alle stort sett like, når vi synes folk bærer seg klosset ad. Selv om det ikke nytter å gråte over spilt melk, rustet seg meg til å ta imot en skyllebøtte. Jeg har vært borti sånne tilfelle selv, og jeg er blitt rasende. Selv om jeg var klar over at jeg oppførte meg slik at jeg måtte miste de andres aktelse ved det, trøstet jeg meg med at «det fikk da være måte på dumhet, og her måtte det sies kraftig fra, så de kunne lære til en annen gang». Ikke sant, det er akkurat som om fornuften tar et raskt overblikk over situasjonen, for å trekke seg tilbake og overlate valplassen til temperamentet. Og så bærer det løs.

Så sto jeg altså der, og rustet meg til å ta imot sjefen. Han ville først rynke pannen. Så knipe leppene sammen til to tynne streker. Så ville det komme et par velvalgte bemerkninger om min totale uskikkethet til enhver befatning med finere mekanikk. Hva som deretter ville følge var jeg ikke helt klar over.

Sjefen kom. Han tok seg god tid til å besiktige ulykken. Så sa han langsomt: «Jeg tenkte, at hvis du greide å finne feilen, ville du ikke våge å gi deg i kast med å reparere den på egen hånd. Det viser at du har selv-tillit. Det er det som må til hvis en skal lære mekanikk — selv

Hele mitt selvforsvar falt til jorden. Jeg ble stående og måpe. Jeg hadde ventet en skraper — og fikk en kompliment.

Kanskje sjefen visste at han hadde valgt den eneste effektive måten å lære denne lærlingen aktsomhet, og yrkesstolthet. Kanskje det også er derfor han er sjef.

C. B.

Lettkjøpt blødme.

Det er flere gamle drukkenbolter enn gamle leger.

Rabelais.

Han kunne gjerne ha lagt til: Fyll krever utrolig mye søvn, legegjerningen utrolig mye arbeid.

Enig og tro —

Forts. fra side 1

20. nov. 1944 (regjeringskonferanse før statsråd): «Lie gjorde da den bemerkning... Dette ble statsministeren meget forbitret over og forlot værelset for å telefonere til Kongen at statsrådet ikke ble noe av. Etter vår henstilling gikk imidlertid Torp etter ham for å tale ham til fornuft.»

23. nov. 1944 (regjeringsmøte): «Statsministeren var eller lot ialfall som han var meget forbitret over det hele og der falt adskillige vondord mellom ham og Lie.»

Dette kan vel være nok om tonen i møtene. Slik går det side opp og side ned, med «bitterhet», fornærmelser, sammenstøt og krangel, uten at det hjelper at «Gubben» kaster leketøyet og setter seg bort i en krok og furter. Det

Forts. fra side 2

overfor en mann som ville være seg selv, også da han nærmet seg de hundre. Sandemose hadde selv hatet Hamsun for hans gjerninger i krigsårene, men senere personlige opplevelser gjorde at han følte seg som selvmorderen i «Siste kapitel» (han som gikk på en branntomt med nøkkelen til en dør han selv hadde låst og brent).

Sandemose hadde intet til overs for de forsøk Hamsuns sønn Arild gjorde for å få faren frikjent. Vi må ikke prøve å tilgi Hamsun, vi vil blamere oss selv ved det. Og Hamsun selv ville ledd av det. I dag ser vi lettere at vi i den grad sørget over en vi beundret at vår kjærlighet ble vendt til hat. For polemikken omkring Hamsun lyser av kjærlighetshat. Men et sår må lukkes. Våre barnebarn kommer kanskje til å forakte oss for alt vi fikk til mot Hamsun. For vår egen skyld må vi kapitulere overfor den store dikter, som vil overleve oss alle.

RETTSOPPGJØRET

Vi har skrytt av vårt rettsoppgjør. Bestemmelsen fra London tok ikke så mye sikte på rettsoppgjøret som å unngå «de lange knivers natt». Men vi er i den situasjon at vi aldri blir ferdig med landssvikoppgjøret. Uten beslutning fra London om rettferdig straff for synderne ville alle landssvikere ligget i sin grav nå. Jeg vet ikke hva

mye jus kan man få til at han ikke ble dømt, men man sendte ham til mentalundersøkelse og utsatte ham for den skam alle føler når deres forstand trekkes i tvil. Man anbragte ham også i et gamlehjem, som i dette tilfelle var en form for fengsel eller konsentrasjonsleir.

RAMMET AV HANS BARN

Inndragelse av eiendom er en straff. Man ville konfiskert Hamsuns geni også, om det hadde ligget i en vanlig bankboks. Men i Hamsuns tilfelle rammet ikke inndragelsen som straff — han var jo bortimot 100 år. Derimot rammet den hans barn, blant dem to døtre, som uten å legge skjul på det var sin fars antagonist under krigen.

Å sende Hamsun til mentalobservasjon var en slem skurkestrek. Men man visste ikke hvordan man skulle komme ut av saken, for man våget ikke å sette ham på Botsfengslet av hensyn til reaksjonen i utlandet. Så skaffet man attester på varig svekkede sjelsevner. Den attesten kunne jeg laget selv, for man går vanligvis ut fra at en mann på nesten 100 år er svekket. Men den samme mann går hen og skriver sin siste bok «På gjengrodde stier» og viser at han ikke er varig svekket. Enda en gang tente han vidunderlampen, bøyde på hodet og gikk. Der stod vi og måpte. Vi visste hvem som hadde mistet an-

Sandemoses foredrag

seg på gamlehjemmet, der kunne han på ny være lojal mot seg selv. Han greide å skrive noe som lyktes. Her ble han også klar over at han under krigen hadde levd totalt isolert, vært døv, selvforgiftet og utilregnelig. Men så kom han på psykiatrisk klinikk — han skulle opp til eksamen hos Langfeldt — flere måneder skriftlig! Etter at han kom ut, gikk det lang tid før han kunne skrive noe.

Bjørn Bjørnseth fant Sandemoses foredrag spredt og følelsesbetont, og ville vite hvordan man skulle dømme geners forsyndelser i forhold til andres. Hamsun helste flagget 9. april 1940, og han betegnet Hitler som den største reformatoriske skikkelse. Allerede før krigen hadde Hamsun vist en svekket evne til medfølelse. Det ble også kritisert at Sandemose reise til utlandet med sine postulater, og det fikk være grenser for hvilke banaliteter en litterat skulle ha lov til å servere. Når Hamsun var seg selv hele livet, var det ikke da bare rettferdig at han tok konsekvensen av de menneskefiendtlige synspunkter han hadde hevdet? (Morgenpostens referat).

hvert forsvar har tatt farge av det.

Ingen utenfor landegrensene aksepterer det vi har gjort, mente Sandemose. Vi står i et elendig lys. For ofte hører vi at Hamsun ikke falt på sine gjerninger, men på vår misunnelse. Hamsun-familiens og andres håp om å rettferdiggjøre ham kan vi henvise til illusjonenes verden. Alle som har vært borti denne saken, har en liten prestisje å stille med. Jeg vet ikke hvordan — men vi må få Hamsun tilbake på tross av ham selv.

Lektor Storsteins innlegg ble nærmest et nytt foredrag og en analyse som viste at Hamsun tre ganger i sitt liv hadde ringt for siste gang på grunn av konflikter som svekket hans diktende evne. Han mente for øvrig at vi er kommet lenger i rehabilite-

1000 SS'er til salg

I det siste nummer av det stensilerte danske blad «Fædrelandet» finner vi denne annonse:

«1000 SS-soldater og SA-

få oppfylt sitt ønske om å reise til Tyskland. En svensk lege har tilbudt seg å ta nok Gashen-Bertram.

Under fengselsoppholdet er Anna Lund blitt 100 prosent invalid. Bolde danske riddere skjøt etter henne, dengang hun ble arrestert. Dette førte til at begge hennes armer senere måtte amputeres. Det er med andre ord det som er tilbake av Anna Lund den danske rettferdighet nå akter å sette på frifot. Hva Grethe angår forstår vi «Information» derhen at hun var 18 år dengang hun «forløp» seg, som påstått angiver. Om den opprinnelig dødsdømte Jørgen Oluf Nielsen heter det at «flere av vitneutsagnene er svekket» siden dommen ble avsagt, og at flere andre med tilsvarende synderegister «slapp med» ned til 10 år. Vi forstår etter dette at de danske rettssvikere fullt ut kan måle seg med de norske.

streker. Så ville det komme et par velvalgte bemerkninger om den totale uskikkethet til enhver befattning med finere mekanikk. Hva som deretter ville følge var jeg ikke helt klar over.

Sjefen kom. Han tok seg god tid til å besiktige ulykken. Så sa han langsomt: «Jeg tenkte, at hvis du greide å finne feilen, ville du ikke våge å gi deg i kast med å reparere den på egen hånd. Det viser at du har selv-tillit. Det er det som må til hvis en skal lære mekanikk — selv om det ikke lykkes i første omgang.»

Så smilte han og gikk tilbake til sitt kontor.

Næringsorgen spiller samme rolle blant sorgene som tannpinen blant sykdommene.

Alexander L. Kielland.

eller lot iallfall som han var meget forbitret over det hele og der falt adskillige vondord mellom ham og Lie.»

Dette kan vel være nok om tonen i møtene. Slik går det side opp og side ned, med «bitterhet», fornærmelser, sammenstøt og kranjel, uten at det hjelper at «Gubben» kaster leketøy og setter seg bort i en krok og furter. Det var da heller ikke blant hans statsråder noen, som i ham så en lederskikkelse, som måtte respekteres. Og Hartmann kommer derfor med følgende hjertesukk: «Det er trist å se, hvor liten virkelig ledelse det finnes i regjeringen fra statsministerens side.» X.

Vi har skrytt av vårt rettsoppgjør. Bestemmelsen fra London tok ikke så mye sikte på rettsoppgjøret som å unngå «de lange knivers natt». Men vi er i den situasjon at vi aldri blir ferdig med landsvikoppgjøret. Uten beslutning fra London om rettferdig straff for synderne ville alle landssvikere ligget i sin grav nå. Jeg vet ikke hva som ville være best. I dag er det verste pakket fra krigsårene like kjepphøye og jeg vet det er vanskelig å få avvirket det hele på en måte som ikke gjør kjeltringer til helter.

Som menneskelig fenomen er Hamsun utenfor rekkevidde, sa Sandemose. Med

testen kunne jeg laget selv, for man går vanligvis ut fra at en mann på nesten 100 år er svekket. Men den samme mann går hen og skriver sin siste bok «På gjengrodde stier» og viser at han ikke er varig svekket. Enda en gang tente han vidunderlampen, bøyde på hodet og gikk. Der stod vi og måpte. Vi visste hvem som hadde mistet ansiktet da Hamsun døde. Et

Bare på papiret har menneskeheten hittil oppnådd ære, skjønnhet, sannhet, kunnskap, dyd og kjærlighet som varer.

Bernard Shaw.

ikke hvordan — men vi må få Hamsun tilbake på tross av ham selv.

Lektor Storsteins innlegg ble nærmest et nytt foredrag og en analyse som viste at Hamsun tre ganger i sitt liv hadde ringt for siste gang på grunn av konflikter som svekket hans diktende evne. Han mente for øvrig at vi er kommet lenger i rehabiliteringen enn Sandemose ga uttrykk for, for Hamsun leses ikke «under disken» i dag. Det vi kan gjøre i den uklare situasjonen er å gå løs på hans diktning og hans testamentene.

— Hamsun fikk pusten igjen da han ble arrestert, sa Storstein videre. Han likte

han tok konsekvensen av et menneskefiendtlige synspunkter han hadde hevdet? (Morgenpostens referat).

1000 SS'er til salg

I det siste nummer av det stensilerte danske blad «Fædrelandet» finner vi denne annonse:

«1000 SS-soldater og SAMenn, utført in miniatyre, komplett med musikkorps og fanebærere, samt all tilhørende utrustning for en bataljon soldater, herunder artilleri og panservåpen og «Røde Kors» samt vellignende figurer av Hitler, Göring og Hess og andre førerskikkelser selges komplett for 1000 kr.»

Panikknatta på Elverum

Hemmelige dagboksblader fra regjeringens besøk 9. april 1940

Herr redaktør!

Den 9. april 1940 var jeg ansatt som hotellgutt på Central Hotell, Elverum, hvor som kjent regjeringen Nygaardsvold hadde den skjebnesvangre dagen, og hvor den senere på kåelden overnattet.

Jeg har med interesse lest notiser i pressen om herr Trgve Lies nye bok «leve leler dø». Den handler jo også om denne for Elverum distrikt så betydningsfulle episode, da vårt sted for noen timer var Norges hovedstad, hvilket den aldri har vært siden.

Enhver vet hvor mange sauer og geiter han eier, men ikke hvor mange venner han har.

Cicero.

Ved opprydning i en papirbunke i en kistegenk har jeg funnet noen dagboksnotater jeg gjorde i disse dramatiske timene. Da opptegnelsene er ganske interessante og injurierende og gir et bra inntrykk av panikken og forvirringen den dagen, tenkte jeg muligens de kunne ha interesse for Deres avis, og på et og annet punkt være et supplement til Trygve Lies morsomme bok. Jeg arbeider nå som kjører på Elverum meieri.

Som sagt var jeg hotellgutt på Central, da det første tyske overfallet kom på Norge, og den norske regjering på sin turné også avla visitt på Elverum. Hittil har jeg ment at disse notatene, som jeg dengang gjorde for personlig moro skyld, ikke hadde noen interesse for offentligheten. Men etter å ha studert dagbokbladene til Trygve Lie og delvis Paul

Hartmann, er jeg blitt klar over at 1116 bagateller og detaljer kan være viktige for sammenhengen, og at det er min plikt overfor historien å la dem komme fram i dagens lys.

Som hjelpe- og vitergutt på Central jobbet jeg den gang med både vedbæring og søppeltømming, og kom derfor ganske godt inn i norsk politikk og fikk et bra innblikk i både det ene og det annet av det en kan kalle privatlivets krig.

Forvirringa begynte alt tidlig på dagen. Jeg sto i vedskjulet og kløvde kubb, da en fyr på sykkel kom flyvende og sa at regjeringen var på vei fra Hamar.

På hotellet ble det liv og travelt, klesvasken ble tatt inn fra snora, og selv gikk jeg ned på rummet og vasket meg med såpe.

Ganske riktig. Snart etter svingte den første bilen inn på tunet. Den var full av bare stortingsmenn. Tankefulle kom de ut på gårdsplassen. Alle klødde seg i huet.

Den kjærlighet som for-elsker seg i sin egen dyd, kapsles inn i seg selv og dør. Bare den kjærlighet som gir, kan leve.

Senere kom det melding fra Løten om at bilen med Trygve Lie ver punktert ved Grøholt. Ryktene svirret jo svært de dagene, og en kunne ikke tro alt en hørte.

Men snart kom en bil til, og den var full av Trygve Lie. Og noe så lite punktert hadde ingen sett på Elverum. Forsyningsministerens ankomst til grenda var det største importvolumet bygda noen gang hadde mottatt i en enkelt vending.

Bilen var liten, og vi begynte straks å hjelpe statsråden ut. Etter et kort basketak kom han seg ut gjennom framdøra, men han var kjekk og rørig etter den lange reisa, og spurte straks om veien til herretoalet. Jeg fikk da den være og delvis glede å vise Lie vei over tunet mot hønsehuset, der det heldigvis akkurat dagen før var lagt friskt granbar for døra.

Hjørdis Lie og de to døtrene utviste en meget resolutt opp-treden, og gikk direkte inn i spisesalen.

Ikke lenge etter dem kom flere medlemmer av regjeringen, Nygaardsvold og Torp, Koht og Wold — og særlig Hambro. Alle skysses i bil fra Hamar.

Hambro virket betenkt og nedtrykt, under forvirringa på Lillestrøm hadde han glemt å få med seg tannbørste. Men hjelpsomheten var stor, og Hambro ble straks tilbudt tannbørsta til meieribestyren, som forømt

ham den ti lodel og eie. Tyskerne var nå kommet til Kløfta.

Torp sa at vi måtte bite tennene sammen, og trygget tungt på en blyant. Denne er nå oppbevart på Glomdalsmuseet og utgjør samlingens største klenodium.

Utover kvelden ble det klart at tyskerne i Oslofjorden ikke var kommet på flåtebesøk, og alle gikk til bords. Menyen besto av fleskesuppe, karbonader med stuert kål og rødgrøt (noe Lie ikke nevner i sin bok). Regjeringa ble nå trettete og trettete, og ingen av statsrådene orket å gå, selv om de ville. Snart gikk man imidlertid til køys, og den virkelige panikken begynte. Det viste seg at Ljungberg i forfjamselsen hadde fått senga til Koht, Wold hadde lagt seg i Nygaardsvolds, Torp i Lies, — og midt i alt dette røyk bukseselene til odelstingspresidenten og knuste et tannglass.

Tyskerne sto nå ved Minnesund.

Under disse panikkartede forholdene ble det dessverre ikke mye ro utover natten. Snart ble vi vekket av levenl og uro. Det var Nygaardsvold som ved et

Hvert barn som fødes til verden, er et bevis på at Gud ikke har oppgitt håpet for menneskene.

Tagore.

uhell hadde fått forbyttet sin bagasje, og hadde fått nattskjorta til Hambro. Under den plutselig konfuse situasjon var jeg kommet til å blande portefølje-ene, nervene slo litt klikk på noen hver, og dermed var beklageligvis natt-tøyet til Hombro kommet inn i regjeringa. Heldigvis oppklarte misforståelsen seg fort, og Hambro reise snart etter inn i Sverige.

Oskar Torp var så søvning den kvelden at han greide håret med skobørsta. Men alvorligere var det at vi oppdaget at Trygve Lie ikke hadde fått noen nattskjorte i det hele tatt. Også denne vansken ble overvunnet, i en fart ble en hvit forsvinningsdrakt rekvirert fra Terningmoen ekser-serplass, og som Trygve Lie senere forærte til Yale University, USA, hvor han derfor er doktor.

Men forvirringa ble enda litt større utover natta. Vi våknet ved et nokså tordnende rabalder, og trodde selvsagt det var tyskerne som slengte bomber og annet fanteri. Men heldigvis: Lyden kom fra annen etasje: Forsyningsministeren var dessverre falt gjennom springmadrassen og nokså hardt direkte ned på gulvet. Da misforståelsen ble oppklart, gikk alle hver til sitt.

Utpå morgensiden kom Torp ut på gangen og klaget over at Hambro snakket i søvne, og ba regjeringen sørge for at Hambro snudde seg mer mot venstre.

Det var en rørende avskjed som ble tatt med regjeringen på tu-

net neste morgen, da de i sine morsomme biler vinket farvel på sin videre ferd opp gjennom Østerdalen, og vi andre sto igjen med tårer i øynene og hilste til de forsvant bak grisehuset.

Disse autentiske opplysningene og notatene blir ikke offentliggjort for å sjikanere eller tilsmusse dem som sto i spissen for vårt land i den skjebnetunge stunden. De skal bare være en skjerv, om mulig et bidrag, til oppklaring av det store merkelige mysteriet omkring den annen verdenskrig.

Scorpio i V. G.

FOLK OG LAND

Redaktør og utgiver:
JOHANNES KRINGLEBOTN

Ekspedisjon og kasse:
Postboks 3214, Oslo
Kierschowsgt. 5, Oslo
Telefon 37 76 96

Abonnementspriser:
Kr. 20.00 pr. år, kr. 10.00 pr. halvår. Sverige, Danmark: kr. 24.00 pr. år, kr. 12.00 pr. halvår. Utlandet for øvrig: kr. 28.00 pr. år, kr. 14.00 pr. halvår. I nøytralt omslag kr. 30.00 pr. år, kr. 15.00 pr. halvår.

Løssalgspris: 50 øre
Annonsepris:
32 øre pr. millimeter over en spalte.
Bruk postgironr. 16450
Sambandstrykkeriet
Oslo